

Situația creată de conflictul din Ucraina a generat un val de migrație către România și celelalte țări europene, cetățeni ucraineni și ai altor țări din regiune căutând zone sigure pentru a se stabili, cel puțin până la terminarea războiului. Dincolo de provocările legate de trecerea frontierelor, mulți dintre ei vor avea, foarte curând, de înfruntat și provocări financiare, astfel că este bine să se informeze cu privire la condițiile în care pot munci în țările în care se stabilesc. În România, există astfel de oportunități, de a lucra pentru angajatori activi pe piața locală, dar și pentru cei care își desfășoară activitatea în alte țări, inclusiv în Ucraina. Procedurile sunt greoaie, pe alocuri, dar poate că evenimentele fără precedent la care suntem martori vor determina autoritățile să le flexibilizeze.

În primul rând, cei care fug din calea războiului au nevoie de informații legate de rutele disponibile pentru a ajunge în România, de mijloacele de transport disponibile, de condițiile de intrare în țară. În linii mari, aceștia trebuie să știe că pot trece frontiera în România, în această perioadă, cu statut de scurtă ședere, pe baza pașaportului sau a cărții de identitate, valabile. În cazul în care nu au un act de identitate valabil, ucrainenii pot intra în țara noastră pe baza unei cereri de azil, depusă la poliția de frontieră. Totodată, este de menționat faptul că, în aceste cazuri, la graniță nu se solicită certificatul digital COVID-19 și nicio altă dovadă în această privință. Pentru cei interesați, o organizație non-guvernamentală a lansat, cu concursul autorităților române, o platformă cu toate informațiile necesare pentru a obține dreptul de intrare și de ședere în România, precum și detalii de trecere a frontierei.

Soluții pe termen mediu și lung

Pentru ucrainenii care vor să rămână pe termen mediu și lung în România, există o serie de oportunități pe piața muncii, care implică atât angajarea la o companie din țară, cât și încheierea unor raporturi de muncă cu entități din Ucraina sau din alte state, în regim de muncă la distanță (remote work). Pentru a munci pe piața românească, fără a avea nevoie de un aviz de muncă, cetățenii ucraineni trebuie să încheie uncontract de muncă cu normă întreagă cu o companie locală, pentru o perioadă de cel puțin nouă luni într-un an calendaristic.

Totodată, aceștia au posibilitatea de a munci în România, în regim de nomazidigitali, statut reglementat recent de autorități. Viza de nomad digital permite unei persoane fizice să obțină un permis de ședere în țara noastră, în timp ce desfășoară muncă la distanță. Pentru a obține o astfel de viză, principala condiție este ca solicitantul să fie angajat al unei companii din afara țării sau să dețină de mai mult de trei ani o companie înregistrată în afara României.

În ambele cazuri, solicitantul trebuie să obțină o viză pe termen lung de la un consulat al României situat în țara de proveniență (Ucraina în acest caz), dar în condiții deosebite cererile ar putea fi acceptate de secțiile consulare ale României din alte state.

Persoanele care intră în România în baza unei cereri de azil vor avea acces liber la piața muncii fie în baza permisului de ședere ce confirmă forma de protecție obținută, fie în baza unei adeverințe ce confirmă procesarea cererii (în situația în care aplicația nu este finalizată în trei luni).

Condițiile de acces pe piața muncii trebuie flexibilizate

Așadar, există oportunități de muncă în România pentru cetățenii care sunt nevoiți să își părăsească țara din cauza războiului, fie în cadrul companiilor locale, fie la distanță, pentru entități din alte state, inclusiv din Ucraina, dar reglementările în domeniul imigrării sunt încă rigide și ar trebui flexibilizate, cel puțin pentru astfel de situații. Spre exemplu, soluționarea cererilor de azil ar putea fi accelerată (în prezent termenul este de 30 de zile, dar poate fi prelungit de autorități pe termen nelimitat), iar anumite procese de imigrare pot fi simplificate, cel puțin prin eliminarea cerințelor referitoare la documentele oficiale emise de autoritățile de origine, care în astfel de momente sunt imposibil de obținut. De asemenea, o altă soluție ce merită investigată este fie eliminarea vizei de lungă ședere pentru aceste situații, fie posibilitatea de a solicita viza în România, având în vedere dificultatea de a călători.

În fața unor astfel de provocări, probabil că este un moment potrivit ca Ministerul Afacerilor Externe, Inspectoratul General pentru Imigrări și Ministerul Muncii să analizeze legislația și procedurile impuse în domeniul imigrării și să ia măsurile necesare pentru a le simplifica. De altfel, cazul României nu este singular – cele mai multe state europene au cerințe similare pentru eliberarea permiselor de muncă pe teritoriul lor pentru imigranți și, cum mulți dintre ucraineni vizează și alte state UE, au apărut deja presiuni pentru simplificarea procedurilor de

acceptare pe piața muncii, astfel cum se și discută activarea în regim de urgență a Directivei UE privind Protecția Temporară, care reprezintă de fapt un mecanism menit să înlesnească astfel de situații. În consecință, activarea acestui mecanism în regim de urgență este de dorit, iar măsurile pot fi suplimentate și cu simplificarea regimului aplicabil nomazilor digitali, dar și cu pași care țin de infrastructura autorităților responsabile cu administrarea proceselor de imigrare. În concluzie, dat fiind că situațiile excepționale cer măsuri excepționale, statele europene și nu numai trebuie să se mobilizeze să sprijine Ucraina prin orice mijloace, inclusiv prin facilitarea accesului cetățenilor săi pe piața muncii din Uniunea Europeană.

Material de opinie de Raluca Bontaș, Partener, și Mihaela Vechiu, Manager, Servicii Dedicate Angajatorilor Globali, Deloitte România